

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

jm@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 29-10-2010
SAGSNR.: 2010-5174
ID NR.: 35981

Høringssvar til udkast til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

I henhold til høring om udkast til ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven lagt på høringsportalen har Advokatrådet følgende bemærkninger:

Advokatrådet finder det positivt, at man med forslaget har forsøgt at ensrette reglerne om aktindsigt efter offentlighedsloven og efter forvaltningsloven. Advokatrådet havde imidlertid gerne set, at anbefalingen i betænkning nr. 1510 om offentlighedsloven var blevet imødekommet med én samlet regulering af aktindsigt, som grundlag for den fremtidige regulering.

Advokatrådet hilser det velkomment, at lovudkastet nu lovfæster den hidtidige ulovbestemte retstilstand, hvor forvaltningsloven finder anvendelse for de organer, der er nævnet i udkastets § 1, stk. 2.

Advokatrådet forudsætter, at Advokatrådet som hidtil ikke anses for at være en del af den offentlige forvaltning i forvaltningslovens forstand, herunder anses for at være omfattet af de foreninger, der er nævnt i lovudkastets § 1, stk. 2. Det betyder bl.a., at offentlighedsloven og forvaltningsloven ikke gælder for Advokatsamfundet. Derimod anses Advokatnævnet for en del af den offentlige forvaltning, og som følge heraf gælder offentlighedsloven og forvaltningsloven for nævnets virksomhed, jf. herved forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Revision af reglerne om advokaters virksomhed), lovforslag nr. L 163, fremsat af justitsministeren den 28. februar 2007.

Det fremgår af udkastets § 10, at det i forbindelse med en anmodning om aktindsigt skal overvejes, om der kan gives aktindsigt i dokumenter og oplysninger i videre omfang, end hvad der følger af §§ 12-15b. Advokatrådet finder det positivt og kan derfor støtte, at der indføres en regel i forvaltningsloven om meroffentlighed svarende til reglen i offentlighedsloven.

I udkastets § 14 b fastsættes en ny pligt til at meddele parten aktindsigt i visse interne faglige vurderinger i endelig form. Advokatrådet finder det positivt at retten til

aktindsigt udvides til at omfatte interne faglige vurderinger i endelig form, således at det ikke beror på, om myndigheden anvender intern eller ekstern bistand, om en part kan få aktindsigt.

I forhold til ændringerne i retsplejeloven har Advokatrådet følgende bemærkninger.

Det fremgår af udkastets § 41 g, stk. 1, at enhver kan forlange at få udleveret kopi af et bødeforelæg, jf. § 832, som en juridisk person har vedtaget. Bestemmelsen omfatter således bødeforelæg, som er vedtaget af en juridisk person, og som meddeles af anklagemyndigheden eller politiet. Aktindsigt i bødeforelæg meddelt af en anden administrativ myndighed end politi eller anklagemyndigheden reguleres af forslaget til offentlighedslovens § 19, stk. 2. Advokatrådet har i sit høringssvar over betænkning nr. 1510 om offentlighedsloven udtrykt betænkelighed i forhold til at åbne mulighed for aktindsigt i bødeforelæg.

Det er som også anført i ovennævnte høringssvar Advokatrådets opfattelse, at der med forslaget sker et brud med mange års tradition, hvorefter sager inden for strafferetsplejen ikke er omfattet af almindelig aktindsigt. Advokatrådet finder det bekymrende, hvis denne tradition nu hører op. I forlængelse skal heraf skal det særligt fremhæves, at Advokatrådet i sit Retssikkerhedsprogram fra 2009 har opfordret justitsministeren til at nedsætte et udvalg, hvis kommissorium skal være at kortlægge anvendelsen af administrative bødeforelæg samt afdække de administrative og retssikkerhedsmæssige fordele og ulemper, der kan være forbundet hermed. Et sådant udvalg bør opstille generelle retningslinjer for den fremtidige anvendelse af administrative bødeforelæg, idet erfaringer fra straffesager om overtrædelse af særlovgivningen viser, at der kan være en betydelig forskel i bevisvurderingen hos særmyndighederne, anklagemyndigheden og domstolene.

Advokatrådet anbefaler, at der foretages en samlet overvejelse af de administrative og retssikkerhedsmæssige fordele og ulemper, der generelt er forbundet med administrative bødeforelæg, herunder muligheden for aktindsigt i bødeforelæg, forinden der foretages ændringer i det gældende regelsæt.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Justitsministeriet

E-mail che@jm.dk

Den 20. oktober 2010
TIH/bef

Sagsnr. 201000501-2

Høring om udkast til forslag til ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Justitsministeriet har ved e-mail af 22. september 2010 fremsendt udkast til forslag til ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven. Justitsministeriet anmoder om AC's eventuelle bemærkninger hertil.

Grundet den særlige sammenhæng mellem offentlighedsloven og forvaltningsloven skal AC indledningsvist henvise til AC's hørings svar af 24. februar 2010 vedr. Offentlighedskommissionens udkast til revideret offentlighedslov. For god ordens skyld skal det bemærkes, at det efter AC's opfattelse er vigtigt, at der er parallelitet i ændringerne i henholdsvis offentlighedsloven og forvaltningsloven. Baggrunden for dette er dels det meget grundlæggende arbejde, der er foretaget af Offentlighedskommissionen, dels at det i administrationen af reglerne vil være procesbesparende, at der er parallelitet i de to regelsæt. Forudsætningen herfor er naturligvis, at lovgiver har samme hensigt med eksempelvis samme begreber.

Hermed følger AC's bemærkninger til udkast til ændring af forvaltningsloven, idet det kan oplyses, at AC ikke har bemærkninger til udkast til ændring af retsplejeloven:

Bemærkninger til lovforslagets § 1, stk. 2:

Jf. punkt 4.3.2.3 i bemærkninger til lovforslaget lægger Justitsministeriet op til, at det skal være op til den enkelte ministers bestemmelse, om selskaber m.v., der har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på statens, en regions eller en kommunes vegne, skal omfattes af forvaltningsloven.

En parts behov for de rettigheder og beføjelser, som gælder efter Forvaltningsloven, i sager, hvori en forvaltningsmyndighed vil eller har truffet afgørelse, gør sig efter AC's opfattelse gældende i samme omfang, når en privat virksomhed med bindende virkning vil eller har truffet en sådan afgørelse i forhold til parten. Justitsministeriet vælger, i stedet for at tilgodese partens behov, at tilgodese det forhold, at det kan være vanskeligt for mindre virksomheder at påtage sig offentlige opgaver, hvis de skal iagttage forvaltningslovens regler.

AC er af den opfattelse, at det retssikkerhedsmæssigt er stærkt bekymrende, at en parts indsigt i offentlige myndigheders afgørelser kan begrænses ved, at den offentlige myndighed udliciterer opgaven. AC lægger meget vægt på, at udbud sker på lige betingelser, når en offentlig enhed og en privat virksomhed er i konkurrence om samme opgave.

AC skal derfor opfordre til, at der optages bestemmelse om, at Forvaltningsloven er gældende for selskaber m.v., der i det omfang de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på statens, en regions eller en kommunes vegne.

Jf. punkt 4.3.2.4 i bemærkninger til lovforslaget lægger Justitsministeriet op til ikke at følge Offentlighedskommissionens linie om at sidestille Forvaltningsloven med Offentlighedsloven fsva. selskaber, hvor mere end 75 % af ejerandelen tilhører danske offentlige myndigheder. Justitsministeriets begrundelse er, at de pågældende selskaber ikke kan antages at træffe afgørelser i forvaltningslovens forstand.

Det er AC's opfattelse, at i og med, at Justitsministeriets vurdering er baseret på en antagelse og ikke på faktuelle oplysninger, vil det være mere i overensstemmelse med almindelige retssikkerhedsprincipper at lade tvivlen komme eventuelle parter til gode og generelt lade også disse selskaber være omfattet af Forvaltningsloven. Hermed vil de, eventuelt få, tilfælde, hvor der træffes myndighedsafgørelser, blive fanget op af loven.

Dertil kommer, at selskaberne træffer afgørelser qua deres egenskab som arbejdsgiver. I mange tilfælde er selskaberne oprettet ved virksomhedsoverdragelse af ansatte, der tidligere var ansat i staten, i en region eller i en kommune, idet selskaberne udfører opgaver, der tidligere har været i rent offentligt regi. Dette indebærer, at de ansatte, når arbejdsgiveren træffer afgørelser vedr. deres ansættelsesforhold, tidligere (dvs. før overdragelsen) har været omfattet af Forvaltningslovens rettigheder og beføjelser, men ikke er det nu og ikke vil være det fremover. AC finder, at dette ikke har været, og ikke bør være, en konsekvens af dannelsen af offentligt ejede selskaber.

Jf. punkt 4.3.2.5 i bemærkninger til lovforslaget lægger Justitsministeriet op til ikke at følge Offentlighedskommissionens linie om at sidestille Forvaltningsloven med Offentlighedsloven fsva. virksomheder, der udfører opgaver på vegne af det offentlige. Justitsministeriet henviser til, at i det tilfælde, hvor en forvaltningsmyndighed overlader afgørelsesvirksomhed til en privat virksomhed, vil der være aktindsigt hos den private virksomhed iht. forslaget til Offentlighedslov. AC undrer sig over dette argument, der i sin yderste konsekvens ville kunne føre til, at der slet ikke er behov for en forvaltningslov, når blot der kan søges om aktindsigt i henhold til Offentlighedsloven. AC henviser til, at der er en række andre rettigheder og beføjelser i henhold til Forvaltningsloven, ikke mindst retten til partshøring, og at der er behov for disse rettigheder og beføjelser, uanset hvem der træffer en afgørelse på en myndigheds vegne.

Bemærkninger til lovforslagets § 14 a:

AC kan konstatere, at begrebet "sagens faktiske omstændigheder" foreslås ændret til "en sags faktiske grundlag". Som det vil være ministeriet bekendt, har der blandt nogle af medlemmerne af Offentlighedskommissionen været rejst tvivl om, hvorvidt denne ændring udelukkende er af redaktionel karakter eller om den også indebærer en indholdsmæssig ændring, uagtet af ministeriet i de specielle lovbemærkninger anfører, at bestemmelsen viderefører de gældende bestemmelser. For AC er det særdeles vigtigt, at der fremover vil kunne opnås aktindsigt ikke bare om rent faktuelle forhold men også om myndighedens vurdering af de faktuelle forhold, som tilfældet er i dag.

AC har noteret sig, at Justitsministeriet som følge af den tvivl, der har været vedrørende bestemmelsens ordlyd, har udtalt, at formålet på ingen måde har været at

indsnævne borgernes ret til indsigt i de omhandlede dokumenter. AC vil derfor tillade sig at gå ud fra, at der med den foreslåede ændring i formuleringen af "sagens faktiske omstændigheder" ikke er tilsigtet andet end en redaktionel ændring. AC skal i den forbindelse bemærke, at det eksempel, der er givet i lovudkastets bemærkninger, ikke er til støtte for, at der er alene tale om en redaktionel og ikke materiel ændring. På den baggrund skal AC opfordre til, at denne uklarhed klarificeres og præciseres, herunder også i lovbemærkningerne, forinden lovforslaget fremsættes.

Bemærkninger til lovforslagets § 15 a, stk. 1:

Der lægges op til, at aktindsigt kan begrænses i det omfang, at fortrolighed følger af EU-retlige eller folkeretlige forpligtelser eller lignende. AC er af den opfattelse, at "eller lignende" med fordel kan eksemplificeres i lovbemærkningerne.

Bemærkninger til lovforslagets § 15 c, punkt 2) og 3):

Af forslagets § 15 c, punkt 2) fremgår, at aktindsigt ikke gives, hvis det vil indebære, at der gives en klart vildledende information. Hertil kan indvendes, at hvad myndigheden finder vil være klart vildledende, behøver ikke at være vildledende for den part, der ønsker aktindsigt. Spørgsmålet er, hvem der er bedst til at vurdere, hvad der er vildledende?

Samme indvending har AC til forslagets § 15 c, punkt 3), hvoraf følger, at aktindsigt ikke gives, hvis det resterende indhold i dokumentet ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold. Hvad myndigheden tror ikke er forståeligt eller sammenhængende, kan vel godt være det for den part, der ønsker aktindsigt.

Bemærkninger til lovforslagets § 16:

AC skal fremhæve, at indførelse af yderligere krav til forvaltningen i forbindelse med behandlingen af aktindsigtsanmodninger (uanset om det vedrører forvaltningsloven eller offentlighedsloven) bør følges op af de nødvendige ressourcer, således at behandlingen af aktindsigtsbegæring ikke flytter fokus og ressourcer fra selve sagsbehandlingen.

Med venlig hilsen

Tine Holst

Direkte nr.: 25 35 41 45

E-mail: tih@ac.dk

Statsretskontoret
att. Christian Hesthaven
Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Ankestyrelsens bemærkninger i forbindelse med høringen over forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Ankestyrelsens har alene bemærkninger til udkast til lov om ændring af forvaltningsloven

Lovudkastets forslag til ny § 10 Meroffentlighedsprincippet

Det vurderes hensigtsmæssigt, at der indføres en klar bestemmelse om meroffentlighed i forvaltningsloven. Den foreslåede bestemmelse svarer til praksis i Ankestyrelsen i dag

Lovudkastets forslag til ny § 14 a. *Meddelelse af faktiske oplysninger og eksterne faglige vurderinger.*

Det vurderes, at den foreslåede ændring af formuleringen svarer til praksis i Ankestyrelsen i dag.

Lovudkastets forslag til ny § 14 b. *Meddelelse af interne faglige vurderinger*

Bestemmelsen vurderes ikke at få betydning for Ankestyrelsens behandling af sager, fordi vi som almindelig praksis bruger konsulenter ansatte i Ankestyrelsen til vurderinger i vore sager. Det drejer sig fortrinsvis om lægefaglige vurderinger på baggrund af de i sagen foreliggende oplysninger.

21. oktober 2010

J.nr. 0000369-10

Ankestyrelsen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk
www.ast.dk
EAN-nr: 57 98 000 35 48 21

Eksp.tid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Endelig bemærker vi, at det er Ankestyrelsens praksis, i overensstemmelse med princippet om meroffentlighed, som hovedregel at give aktindsigt i interne lægefaglige vurderinger efter sagens afslutning.

Lovudkastets forslag til nye §§ 15-15 c. *Undtagelser af oplysninger*

Ankestyrelsen behandler sager, fx på børneområdet, hvor der, efter en konkret interesseafvejning, kan være behov for at undtage oplysninger af hensyn til andre privates interesse. Vi går ud fra, at der ikke med lovforslaget er tilsigtet en ændring af retstilstanden. § 15 b., nr. 5, som i bemærkningerne er beskrevet som en ny bestemmelse, må fremover være den korrekte lovhjemmel. Det kunne ønskes at formuleringen ”forholdets særlige karakter” blev mere tydelig i forhold til vore lovområder, hvor sagerne typisk indeholder mange personfølsomme oplysninger, og hvor der ofte er to eller flere parter med modstridende interesser. Herudover indeholder det nye lovforslag ikke en bestemmelse om, at aktindsigt kan begrænses af hensyn til parten selv. Dette fremgår alene af bemærkningerne.

Lovudkastets forslag til en ny bestemmelse i § 15 c., nr. 3, om at der *ikke skal meddeles aktindsigt*, hvis de forhold som fremgår af bestemmelsens pkt. 1 til 3 gør sig gældende, finder vi er hensigtsmæssig.

Lovudkastets forslag til ny § 16 *Behandlingen af anmodninger om aktindsigt og klageadgang*

Vi har ikke bemærkninger til stk. 2, som indebærer at en anmodning om aktindsigt som udgangspunkt skal færdigbehandles inden syv arbejdsdage, eller til stk. 3 om at dokumenter som udgangspunkt skal udleveres i den form, som parten ønsker.

Ankestyrelsen kan tilslutte sig bemærkningerne i lovforslaget, der begrundes, hvorfor det ikke foreslås at en aktindsigtsafgørelse skal kunne påklages direkte til den øverste klageinstans.

Vi kan ligeledes tilslutte os bemærkningerne om en remonstrationsordning og en frist for behandling af klager over et afslag på aktindsigt.

Lovudkastets forslag til ændring af § 19 om *partshøring* og ny § 27 om *taushedspligt*.

Vi har ikke bemærkninger til de foreslåede ændringer.

Med venlig hilsen

Viveca Bach Andersen

Centralorganisationernes Fællesudvalg

Sekretariatet

Justitsministeriet
che@jm.dk

20. oktober 2010
15046.9 HWI/GHA

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)

Justitsministeriet har den 22. september 2010 sendt ovennævnte lovudkast i høring, og Centralorganisationernes Fællesudvalg skal i den anledning fremkomme med bemærkninger.

Indledningsvis kan det oplyses, at Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU) er et samarbejde mellem Akademikernes Centralorganisation (AC), Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, SKAF (CO10 og LC) samt Offentligt Ansattes Organisationer (OAO). Centralorganisationerne dækker ca. 98 % af alle statsansatte.

CFU afgiver alene høringssvar over de elementer i lovudkastet, der direkte eller indirekte har betydning for CFUs kerneopgaver, det vil sige opgaver, der relaterer sig til løn- og arbejdsvilkår for medarbejderne i staten. CFU har derfor kun bemærkninger til visse elementer i den del af lovudkastet, der angår forslag til ændring af forvaltningsloven. CFU har ikke forholdt sig til de foreslåede ændringer af retsplejeloven.

Lovens anvendelsesområde jf. lovudkastets § 1, stk. 2

I lovudkastet foreslås ændring af forvaltningslovens § 1, stk. 2, der indebærer, at der indsættes bestemmelse om, at loven finder anvendelse for al virksomhed, der udøves af selvejende institutioner, foreninger, fonde mv., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov - samt selvejende institutioner, foreninger, fonde mv., der er oprettet på privatretligt grundlag, og som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, tilsyn og kontrol. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der (hermed alene) er tale om en lovfastelse af allerede gældende ret, idet de pågældende selvejende institutioner mv. allerede henregnes til den offentlige forvaltning.

CFU skal henlede opmærksomheden på, at der i dag findes en række selvejende institutioner, der varetager offentlige opgaver, men som falder uden for forvaltningslovens anvendelsesområde. Her kan eksempelvis nævnes en række uddannelsesinstitutioner, som i det væsentlige er offentligt finansierede, og som er undergivet intensiv offentlig regulering. For disse institutioner gælder det i øvrigt, at medarbejderne er ansat i henhold til de for det offentlige område gældende fællesoverenskomster og/eller organisationsaftaler/overenskomster eller anden form for regulering af løn- og ansættelsesvilkår.

Justitsministeriet foreslår med udkastets § 1, stk. 3, (delvis videreførelse af gældende § 1, stk. 2), at vedkommende minister efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte regler om, at forvaltningsloven skal gælde for nærmere angivne selskaber, institutioner, foreninger mv., hvis udgifterne ved deres virksomhed overvejende dækkes af statslige, regionale eller kommunale midler, eller i det omfang de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelser på det offentliges vegne.

De foreslåede ændringer er imidlertid efter CFUs opfattelse ikke tilstrækkelige til at sikre parter adgang til aktindsigt og partsmedvirken, hvorfor medarbejdere på f.eks. de ovenfor nævnte uddannelsesinstitutioner, også efter en lovændring, ikke vil være omfattet af forvaltningsloven, og der vil som følge heraf bestå en risiko for, at afgørelser hverken træffes på et tilstrækkeligt oplyst eller korrekt grundlag og uden tilstrækkelige muligheder for parten til at varetage sine interesser.

CFU har bemærket, at Justitsministeriet i udkastet til ændring af forvaltningsloven ikke har medtaget en bestemmelse svarende til Offentlighedskommissionens forslag til § 4 i en ny offentlighedslov. Offentlighedskommissionen foreslår, at offentlighedsloven skal gælde for al virksomhed, der udøves af selskaber, hvis mere end 75 pct. af ejerandelene tilhører danske myndigheder.

Det er CFUs opfattelse, at det vil være bedst i overensstemmelse med almindelige retssikkerhedsmæssige principper at lade forvaltningsloven gælde for disse selskaber. Loven vil, som det fremgår af bemærkningerne, under alle omstændigheder kun finde anvendelse i de sager, hvor der er eller vil blive truffet en afgørelse. CFU finder, at almindelige hensyn til retssikkerheden og hensynet til bl.a. virksomhedsoverdragelse fra det offentlige til den omhandlede type af private virksomheder taler for, at forvaltningsloven ubetinget kommer til at omfatte selskaber, hvor offentlige myndigheder har ejerandele i et omfang, der sikrer myndighederne fuld kontrol med selskabet, eller som ifølge lov eller anden forskrift varetager opgaver på det offentliges vegne.

Samlet set er CFU uenig i den afvejning, som Justitsministeriet har foretaget mellem hensynet til en parts rettigheder og beføjelser og hensynet til en privat virksomheds effektive udførelse af opgaver for det offentlige. CFU er af den opfattelse, at retssikkerheden bør være den samme, uanset om udøvelse af forvaltningsmyndighed finder sted i offentligt eller privat regi, og vi finder, at også forvaltningsloven bør afspejle dette princip.

Lovudkastets § 14 a

CFU kan konstatere, at begrebet "sagens faktiske omstændigheder" foreslås ændret til "en sags faktiske grundlag". Som det vil være Justitsministeriet bekendt, har der blandt medlemmerne af Offentlighedskommissionen været rejst tvivl om, hvorvidt denne ændring udelukkende er af redaktionel karakter, eller om den også indebærer en indholdsmæssig ændring, uagtet af ministeriet i de specielle lovbemærkninger anfører, at bestemmelsen viderefører de gældende bestemmelser. For CFU er det vigtigt, at der fremover vil kunne opnås aktindsigt ikke bare om rent faktuelle forhold men også om myndighedens vurdering af de faktuelle forhold, som tilfældet er i dag.

CFU har noteret sig, at Justitsministeriet, som følge af den tvivl, der har været vedrørende bestemmelsens ordlyd, har udtalt, at formålet på ingen måde har været at indsnævre borgernes ret til indsigt i de omhandlede dokumenter. CFU vil derfor tillade sig at gå ud fra, at der med den foreslåede ændring i formuleringen af "sagens faktiske omstændigheder" ikke er tilsigtet andet end en

redaktionel ændring. CFU skal i den forbindelse bemærke, at det eksempel, der er givet i lovudkastets bemærkninger, efter CFUs opfattelse ikke er til støtte for, at der er alene er tale om en redaktionel og ikke materiel ændring. På den baggrund skal CFU opfordre til, at denne uklarhed, også i lovbemærkningerne, ryddes af vejen, forinden lovforslaget fremsættes.

Lovudkastets § 14 b

Af § 14 b fremgår, at der i sager, hvor der findes en almindelig praksis for at indhente eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen af den pågældende type sager, (i lyset af forslaget til § 14 a, stk. 1) også skal gives aktindsigt i oplysninger om eventuelle interne faglige vurderinger i endelig form, som måtte være foretaget af de pågældende spørgsmål.

Som lovudkastet er formuleret, synes det således udelukket at give aktindsigt i en myndigheds interne faglige vurderinger, som foreligger i endelig form, hvis myndigheden normalt ikke benytter sig af eksterne faglige vurderinger til afgørelse af den pågældende sagstype.

Sådanne faglige vurderinger må imidlertid anses for særdeles væsentlige for parter muligheder for at reflektere, forstå og eventuelt klage over afgørelser. Det er derfor CFUs opfattelse, at der – uanset sådanne faglige vurderingers eventuelle interne karakter – altid bør være adgang til aktindsigt i faglige vurderinger, så snart de foreligger i endelig form.

Lovudkastets § 15 c, punkt 2) og 3)

Af udkastets § 15 c, punkt 2) fremgår, at aktindsigt ikke gives, hvis det vil indebære, at der gives en klart vildledende information. Hertil kan indvendes, at hvad myndigheden finder vil være klart vildledende, behøver ikke at være vildledende for den part, der ønsker aktindsigt. Det er CFUs opfattelse, at problemet ikke bør løses ved at undlade at give aktindsigt.

Samme indvending har CFU til forslaget § 15 c, punkt 3), hvoraf følger, at aktindsigt ikke gives, hvis det resterende indhold i dokumentet ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold. Heller ikke her bør problemet løses ved at undlade at give aktindsigt.

Lovudkastets § 16

CFU skal fremhæve, at indførelse af yderligere krav til forvaltningen i forbindelse med behandlingen af aktindsigtsanmodninger (uanset om det vedrører forvaltningsloven eller offentlighedsloven) bør følges op af de nødvendige ressourcer, således at behandlingen af aktindsigtsbegæring ikke flytter fokus og ressourcer fra selve sagsbehandlingen.

CFU kan i øvrigt henholde sig hørings svar afgivet af AC og SKAF.

På CFUs vegne

Med venlig hilsen

Henrik Witt

Christian Hesthaven

Fra: Christian Jensen [christian_jensen@information.dk]
Sendt: 20. oktober 2010 14:40
Til: Christian Hesthaven
Cc: Christian Jensen; Ulrik Dahlin
Emne: Høringssvar

Kære Christian Hesthaven,

Dagbladet Information takker for at være høringsberettiget i forhold til forvaltningsloven. I den forbindelse vil vi henlede opmærksomheden på den kritik, mediejurist og medlem af offentlighedskommissionen, Oluf Jørgensen, har fremsat i de vedhæftede to artikler i Information.

Har Oluf Jørgensen ret i sin kritik, bakker vi ham fuldt og helt op. Som medie går vi selvsagt ind for størst mulig åbenhed - både i forhold til forvaltnings- og offentlighedsloven. For understøttelse af dette standpunkt vedhæftes ledende artikel i Information 19. oktober 2010.

Med venlig hilsen

Ansvh. chefredaktør
Christian Jensen

<http://www.information.dk/247779>

<http://www.information.dk/247428>

<http://www.information.dk/248063>

Information.dk
Printvenlig version

Kritik af lovforslag bakkes op af høringsparter

Skrevet af: Ulrik Dahlin

Oprettet 14/10/2010 - 20:40

»Vi er meget opmærksomme på den tvivl, som Oluf Jørgensen og andre kapaciteter har udtrykt. Der må derfor ske en præcisering af lovbemærkningerne og eventuelt også af lovteksten,« siger cheffjurist Peter Andersen fra Håndværksrådet.

Anledningen er den kritik af Justitsministeriets forslag til ny forvaltningslov, som mediejurist Oluf Jørgensen fra Danmarks Journalisthøjskole for nylig har rejst i Information. Her kaldte Oluf Jørgensen, der er tidligere medlem af Offentlighedskommissionen, forslaget for »en bombe under borgernes >retssikkerhed«, og han forudså, at lovforslaget f.eks. i socialsager, skattesager og byggesager ville rulle retstilstanden tilbage til 1970.

»Det vil betyde en gennemgribende svækkelse af borgernes og virksomheders retssikkerhed i forhold til offentlige myndigheder,« >mente Oluf Jørgensen.

Håndværksrådet, 3F, Ældresagen, Børns Vilkår og Danske Handicaporganisationer - der alle er høringsberettigede - bakker nu op om kritikken, der også er blevet rejst i Folketinget.

Ministeriets intention

Det er især et område, som Oluf Jørgensen kritiserer, nemlig adgangen for borgerne til at få aktindsigt i oplysninger fra myndighedernes interne dokumenter.

Her vil lovbemærkningerne ifølge Oluf Jørgensen reducere aktindsigt i myndighedernes vurderinger af faktuelle forhold. Omvendt har Justitsministeriet afvist, at lovforslaget vil indsnævre borgernes ret til indsigt.

»Når det er sagt, så er det klart, at når vi sender lovforslag i høring, så er det for modtage reaktioner. Når vi har fået høringssvarene, så vil vi selvfølgelig se, om lovforslaget skal revideres,« har Jens Christian Bülow fra ministeriet skrevet i en mail til Information.

Cheffjurist Peter Andersen fra Håndværksrådet tror da heller ikke, at en sådan indskrænkning har været ministeriets intention. »Men vi har de samme ønsker om, at der ikke sker indskrænkninger i adgangen til aktindsigt, tværtimod,« tilføjer han.

For Helle Sønderskov Sørensen, advokat i fagforbundet 3F, er det af »afgørende betydning« i en række sager, at 3F har adgang til at få indsigt i en myndigheds vurdering af faktuelle forhold:

»Det drejer sig f.eks. om sygedagpengesager, sociale sager som revalidering, pensionssager, fleksjob og arbejdsskadesager, og 3F vil ikke kunne varetage medlemmernes interesser på forsvarlig vis,« mener Helle Sønderskov Sørensen og tilføjer:

»Hvis ikke man har adgang til at se myndighedens vurdering af, hvilke faktuelle forhold, der har ført

til den pågældende myndighedsafgørelse.«

Stig Langvad, formand for Danske Handicaporganisationer, siger:

»Hvis jeg har en sag om hjælpemidler, så vil jeg da gerne kunne se, hvorfor man siger ja, delvis ja eller nej. En sådan indsigt er også nødvendig, hvis man vil analysere et sagsområde for at sikre sig, at afgørelserne ikke træffes i den blå luft.«

Forringedede vilkår

Den ny forvaltningslov vil ifølge Oluf Jørgensen også betyde, at forældres ret til indsigt i myndighedernes vurderinger i sager om tvangsfjernelse reduceres. Derfor vender også Børns Vilkår sig mod en sådan indskrænkning:

»Så længe det ikke er til fare for barnet, er det bedst, at forældrene kender grundlaget for beslutningen f. eks. om en tvangsfjernelse. Også for barnet. For jo mindre begrundelse forældrene har fået, jo større er risikoen for at samarbejdet med kommunen forringes. Og det går ud over barnet,« siger Dorthe Lysgaard, direktør i Børns Vilkår. >

Også ÆldreSagen frygter, at mulighederne for at varetage medlemmernes interesser begrænses af en ny forvaltningslov:

»For den, der er part i sagen, er det klart vigtigt at få oplyst indholdet af myndighedens endelige vurdering. Denne vurdering vil - som Oluf Jørgensen også fremhæver - ofte være mere fyldig end begrundelsen i den endelige svarskrivelse,« siger Margrethe Kähler, seniorkonsulent i ÆldreSagen.

Justitsminister Lars Barfoed skal nu svare Retsudvalget på, om ministeren i lyset af kritikken vil ændre lovbemærkningerne til det nye lovforslag, der er i høring til den 20. oktober 2010.

Kilde: <http://www.information.dk/247779>

'Lovforslag er en bombe under borgernes retssikkerhed'

Skrevet af: Ulrik Dahlin
Oprettet 11/10/2010 - 21:45

Skal forældre, der får tvangsfjernet et barn, miste retten til at se den vurdering fra kommunen, der ligger til grund for beslutningen? Skal en borger miste retten til at se myndighedernes faglige vurdering i en skattesag?

Det vil blive konsekvensen, mener mediejurist Oluf Jørgensen fra Danmarks Journalisthøjskole, hvis et lovforslag fra Justitsministeriet om ændringer i forvaltningsloven bliver vedtaget i sin nuværende form.

Ifølge Oluf Jørgensen indeholder lovforslaget i bemærkningerne »en meget, meget alvorlig indskrænkning« af borgernes retssikkerhed og mulighed for akt-indsigt i egne sager, og han sammenfatter sin kritik af lovforslaget som værende »en bombe under borgernes retssikkerhed.«

»I rigtig mange sager, som angår borgerne, f.eks. socialsager, skattesager eller byggesager, vil man reducere retten til aktindsigt i interne dokumenter med 90 procent. Det vil betyde en gennemgribende svækkelse af borgernes og virksomheders retssikkerhed i forhold til offentlige myndigheder,« lyder hans vurdering.

Professor i forvaltningsret Steen Rønsholdt fra Københavns Universitet understreger, at det er vigtigt præcist at få afklaret, hvad Justitsministeriet mener med lovbemærkningerne i det nye lovforslag. »Det må ikke blive et tilbageskridt for borgerne,« siger han, og her bakkes han op af professor Carsten Henrichsen, ligeledes fra Københavns Universitet.

Baggrunden for Justitsministeriets lovforslag er Offentlighedskommissionens forslag til en ny offentlighedslov, og det ser ifølge Carsten Henrichsen ud, som om ministeriet trækker grænserne for aktindsigt i interne dokumenter snævrere, end kommissionen har gjort.

»Det er i hvert fald ikke hensigtsmæssigt med to forskellige afgrænsningskriterier, og det vil alt andet lige stille borgerne dårligere, når de som parter søger aktindsigt efter forvaltningsloven, end hvis der skal gives aktindsigt efter offentlighedsloven,« siger han.

Færre rettigheder

De foreslåede ændringer drejer sig om, hvad borgerne har ret til, når det gælder indsigt i en sags faktiske oplysninger og faglige vurderinger, selv om de er indeholdt i myndighedens interne dokumenter. Det fremgår således af lovforslagets paragraf 14 a, at borgerne har ret til aktindsigt i interne dokumenter, hvis de indeholder »oplysninger om en sags faktiske grundlag«.

Men ifølge Oluf Jørgensen sker der i de tilhørende lovbemærkninger en voldsom indsnævring i ministeriets opfattelse af, hvad der ligger i begrebet 'en sags faktiske grundlag'.

Det kan lyde meget lovteknisk, så derfor kan et eksempel fra lovbemærkningerne gøre det nemmere at forstå. I en byggesag, hvor en borger eller en virksomhed ønsker at udvide en eksisterende bygning, vil borgeren/virksomheden som part i sagen have ret til aktindsigt i en sags faktiske grundlag, også selv om de er indeholdt i kommunens interne dokumenter. Det betyder, at borgeren har ret til indsigt i objektivt konstaterbare forhold som f.eks. grundens bebyggelsesprocent. En analyse af f.eks. jordbundsforholdene kalder ministeriet en faglig vurdering, som der kun skal være aktindsigt i, hvis myndigheden normalt indhenter den slags som en ekstern vurdering.

Hermed skruer ministeriet tiden tilbage til den første offentlighedslov fra 1970, mener Oluf Jørgensen. Her gjaldt retten til indsigt i interne papirer kun sagens faktuelle, dvs. objektivt konstaterbare omstændigheder.

Med en ny offentlighedslov i 1985 blev retten til akt-indsigt udvidet til oplysninger om en sags faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagsforholdet. Forskellen fra 1970-loven er, at ud over sagens objektive konstaterbare forhold gælder indsigten nu også vurderinger af en sags faktiske forhold, f.eks. en analyse af jordbundsforhold i en byggesag.

»For borgerne er det selvfølgelig meget væsentligt at få indsigt i den vurdering, som en myndighed har af sagens fakta, uanset om det er en socialsag som f.eks. en tvangsfjernelse, en skattesag eller en sag om en borgers arbejdsevne. Indsnævringen i ministeriets lovforslag vil ramme alle sagsområder, hvor en myndigheds afgørelse ikke bare er banal,« vurderer Oluf Jørgensen.

Han tillægger det ikke i den forbindelse særlig betydning, at en myndighed ifølge forvaltningsloven har pligt til at begrunde en afgørelse. Begrundelser kan nemlig være meget korte, bare på få linjer.

»Så begrundelsespligten ændrer ikke ved, at retten til aktindsigt svækkes på en afgørende måde,« siger Oluf Jørgensen.

Svækket offentlighedslov

Det fremsatte forslag til ændringer i forvaltningsloven og retsplejeloven er en følge af det forslag til en ny offentlighedslov, som justitsminister Lars Barfoed (K) vil fremlægge om en måneds tid. Det kommende forslag til offentlighedslov baserer sig på et forslag fra Offentlighedskommissionen, der i over syv år arbejdede på en fornyelse af offentlighedsloven.

Men ifølge Oluf Jørgensen, der ligesom Steen Rønsholdt var medlem af Offentlighedskommissionen, var der i kommissionen ingen tanker fremme om at skrue tiden tilbage til 1970-loven, når det gælder indsigten i en sags faktiske grundlag. Han frygter derfor for, at også den kommende offentlighedslov på det her felt vil indeholde voldsomme begrænsninger for borgernes mulighed for aktindsigt.

I en mail til Information afviser, justitsministeriet, at ny forvaltningslov vil svække borgernes mulighed for akt-indsigt.

»Formålet er på ingen måde at indsnævre borgernes ret til indsigt i de her dokumenter, og det er heller ikke det, der sker med § 14 a. I de specielle bemærkninger står der netop, at bestemmelsen viderefører gældende ret, så der er kun tale om sproglige ændringer. Med forslaget til § 14 b lægges der endda op til en vis udvidelse af borgernes ret til indsigt,« skriver justitsministeriet, og fortsætter: »Når det er sagt, så er det klart, at når vi sender lovforslag i høring, så er det for modtage reaktioner. Når vi har fået høringssvarene, så vil vi selvfølgelig se, om lovforslaget skal revideres. Og når OJ kan få sådan et indtryk, må vi selvfølgelig overveje, om vi kan gøre det klarere, end vi hidtil har gjort.«

Justitsministeriets forslag til ændringer i forvaltningsloven og retsplejeloven er i høring til den 20.

oktober 2010.

Kilde: <http://www.information.dk/247428>

LEDER: Pressefrihed

Skrevet af: Christian Jensen

Oprettet 18/10/2010 - 19:35

I al stilfærdighed har regeringen besluttet at ombringe grundlæggende principper for åbenheden i den danske forvaltning. I hvert fald er det påfaldende, at et af det nye folketingsårs vigtigste lovforslag foreløbig ikke har påkaldt nævneværdig opmærksomhed, skønt intet mindre end retssikkerheden de næste 10-15 år er på spil, hvis ellers det lykkes regeringen at gennemføre sin offentligheds- og forvaltningslov i efteråret 2011. De to love vil indskrænke borgernes og pressens adgang til den offentlige administration. Vi taler altså om to søjler, dette lands demokrati hviler på.

Hvor offentlighedslovsforslaget ventes fremsat om nogle uger, er der høringsfrist til torsdag i denne uge for den ny forvaltningslov, der fastsætter nye regler for den sagsbehandling, der regulerer forholdet mellem borger og myndighed. Foreløbig har Information stort set været ene om at skildre loven, selv om den ifølge Oluf Jørgensen, mediejurist ved Danmarks Journalisthøjskole og medlem af offentlighedskommissionen, er »en bombe under borgernes retssikkerhed«.

Vedtages den som fremsat, vil f.eks. forældre til tvangsfjernede børn fremover ikke kunne få adgang til den vurdering, der har ført til fjernelsen. Forældre vil kunne få adgang til alt materiale i sagen, men vil være afskåret fra det skøn, der førte til indgreb. De får altså præmisserne, men ikke konklusionen. Det samme vil gælde i skattesager, byggesager og i andre socialsager. Foreløbig har Justitsministeriet forsøgt at berolige:

»Når Oluf Jørgensen kan få sådan et indtryk, må vi selvfølgelig overveje, om vi kan gøre det klarere,« skrev ministeriet til Information.

Vi tror gerne på, at Justitsministeriets embedsmænd vil fundere over Oluf Jørgensens kritik. Men at ministeriet lover at tænke sig om, er ikke nok - kravet må være en tilbundsgående undersøgelse. For Oluf Jørgensens stærke retorik skyldes jo, at de indskrænkninger, han ser i forvaltningsloven, vil få konsekvenser for offentlighedsloven. Og her er i forvejen grund til ængstelse.

Tilhængerne af den nye lov fremhæver flere fremskridt. Og der er bestemt forbedringer. Åben adgang til myndighedernes postlister og databaser forbedrer kontrollen af magten. Det er prisværdigt, at Danmark indfører, hvad der har været fast praksis i eksempelvis Sverige i årevis. Men på et langt mere centralt område venter en ubehagelig beskæring ændring: Fremover skal såkaldt ministerbetjening være undtaget aktindsigt. Det bryder med gældende lov, der tillader aktindsigt i korrespondance mellem ministerier og styrelser. Her må vi spørge: Hvad kan foregå i et ministerium eller en styrelse, som ikke i sidste ende er ministerbetjening?

Ifølge formanden for Offentlighedskommissionen, ombudsmand og professor Hans Gammeltoft-Hansen, skal ændringen beskytte den politiske proces: »Hvis man som embedsmand skal rådgive sin minister i en vanskelig politisk sag og ved, at de ting, man skriver ned, (...) senere (...) kan blive gjort til genstand for meget indgående granskning (...), vil man nok være meget forsigtig med, hvad man siger, og hvad man skriver,« sagde han til P1. Denne urovækkende melding er pakket ind i et utvivlsomt velment forsøg på at vise hensyn til de stakkels embedsmænd. Men det ændrer ikke, at

ombudsmanden her lader hensynet til statsmagten gå forud for hensynet til borgeren.

Hvis den ny offentligheds- og forvaltningslov ender med et tilbageslag for pressens mulighed for at kontrollere ministeriers og myndigheders arbejde, vil det ikke være første gang i danmarkshistorien. Der vil gå en linje tilbage til 14. september 1770, hvor Johann Friedrich Struensee afskaffede censuren og indførte 'fuldstændig skrivefrihed'. Pressen begyndte at gå kritisk til værks, hvilket magthaverne ikke brød sig om. Nogle år efter at Struensee var blevet henrettet på Østre Fælle, nedsattes en trykkefrihedskommission, der slukkede 'pressefrihedens lys' med Frederik VI's censurlov i 1799.

Satiriske tegninger fra den tid er bevaret, og en af dem blev publiceret anonymt af Johannes Wiedewelt som håndkoloreret kobberstik med titlen *Pressefrihed*. Som det ses her på siden, er motivet en gammel kælling - pressen - med kyse, sammenbundne vinger og fodlænker, så hun kan nagles fast, hvis hun gør sig ud til bens.

Wiedewelts kobberstik er nyttigt at erindre sig i 2010, hvor vi tager åbenhed og frihed for givet. Pressen kan - og skal - være frygteligt irriterende for magthaverne, da vores samfundspligt er at være kritisk. Det har den til fælles med Wiedewelts kælling. Men et åbent og frit samfund bør bevare og beskytte kællingen, hvis det fortsat vil kalde sig demokratisk. Denne selvfølgelighed er nu under pres. Får Oluf Jørgensen ret i sin kritik, vil magten lukke sig om sig selv og ekskludere borgerne fra afgørelser, der griber ind i deres liv. I sin yderste konsekvens er denne tankegang rodfæstet i principper, der hyldes og praktiseres af regimer, vi ikke anerkender som demokratiske.

Kilde: <http://www.information.dk/248063>

Pr. e-mail: che@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 24.01-0750-2010
Ref. LHA/zsp
Tlf. 33 95 98 12
lha@djøf.dk

Sagsnr. 2009-760-0252 - Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

20.10.2010

Justitsministeriet har ved e-mail af 22. september 2010 sendt udkast til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven i høring.

DJØF
Gothersgade 133
Postboks 2126
1015 København K

DJØF kan tilslutte sig høringssvaret fra AC, hvortil der henvises.

Telefon 33 95 97 00
Telefax 33 95 99 99

djøf@djøf.dk
www.djøf.dk

Med venlig hilsen

f. Lene Hallenberg
Advokat

Zanne Stubkjær Puchleitner
Advokatsekretær

Statens sikkerhed og rigets forsvar

I justitsministeriets lovudkast til forvaltningslovens regler om parters aktindsigt er undtagelsen af hensyn til statens sikkerhed og rigets forsvar placeret i en særlig bestemmelse (§ 15), der ikke kræver konkret vurdering. Det samme er tilfældet i lovudkastets forslag til ændringer i retsplejeloven. Lovudkastets forslag til ny formulering af tavshedspligten (forvaltningslovens § 27) har ligeledes en særlig formulering om statens sikkerhed og rigets forsvar, der ikke stiller krav om, at væsentlig fare for statens sikkerhed og rigets forsvar kan påvises ved konkret vurdering (§ 27, stk.2).

Justitsministeriets lovudkast indeholder ikke bemærkninger, der kan give pejlemærker for, hvilke oplysningstyper, der kan undtages af hensyn til statens sikkerhed og rigets forsvar. Oplysninger om militære forhold og militære operationer er vigtige for den demokratiske kontrol, og det er derfor ikke tilstrækkeligt med en bredt formuleret bestemmelse. Den må suppleres med grundige overvejelser og bemærkninger om, hvilke oplysningstyper, der ved videregivelse med sandsynlighed kan føre til væsentlig skade på opregnede beskyttelseshensyn: statens sikkerhed og rigets forsvar.

Hensynet til offentlighed må indgå ved vurderingen af undtagelser fra aktindsigt og tavshedspligt. Offentlighedskommissionen peger på, at der på området – f.eks. i forhold til forsvarets arbejde – er væsentlige hensyn, der taler for offentlighed (betænkningen side 709). Der er grund til at understrege, at tidspunktet for videregivelse af oplysninger har betydning, og at hensynet til offentlighed som udgangspunkt vil have større vægt end beskyttelseshensynet ved oplysninger om konsekvenser af militære operationer, der er afsluttet f.eks. oplysninger om sårede og døde herunder civile tab og materielle skader.

Ifølge straffeloven § 152 e viger tavshedspligten for berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse. Det må bl.a. klargøres, at undtagelser fra aktindsigt og tavshedspligt ikke må misbruges til at skjule oplysninger om brud på menneskerettigheder, korruption, administrative fejl eller oplysninger, der er pinlige for offentlige myndigheder. Østre Landsret udtalte i præmisserne for dommen mod Frank Grevil, at videregivelsen af oplysninger ikke skete "med henblik på at afdække ulovligheder eller andre forhold af samme alvorlige karakter og heller ikke medvirkede hertil" (UfR 2006.65).

Justitsministeriet anfører i bemærkningerne (pkt. 4.3.8.3.), at forslaget til ændrede formuleringer betyder, at der ikke ved konkret vurdering vil skulle påvises en nærliggende fare for, at de omtalte interesser vil lide skade. Disse bemærkninger er anført i relation til bestemmelsen om parters aktindsigt. Det er ikke klart, om justitsministeriet foreslår tilsvarende ændring i tavshedspligten. Forslag til ændringer i ordlyden i § 27 stk.2 og bemærkninger hertil tyder på det, men justitsministeriet har ikke foreslået ændringer i den gældende § 27, stk.2, der flyttes til stk.5, og i denne bestemmelse er der fortsat krav om konkret nødvendighedsvurdering.

Spørgsmålet har væsentlig betydning for ytringsfriheden. En ændring vil være på kant med informations- og ytringsfriheden ifølge Den Europæiske Menneskeretskonvention art. 10. Ifølge art. 10 kan indgreb i informations- og ytringsfriheden ikke foretages alene på baggrund af en abstrakt risikovurdering, men skal bygge på en konkret vurdering af nødvendighed i et demokratisk samfund. Se om spørgsmålet artiklen "Tavshedspligt i et mediasamfund" af lektor Michael Gøtze i festskrift til Peter Blume, der netop er publiceret på DJØFs Forlag.

Begrænsning i retten til delvis aktindsigt

I justitsministeriets lovudkast er indføjet en ny tilføjelse til bestemmelsen om delvis aktindsigt (§ 15 c). Denne tilføjelse vil give forvaltningsmyndigheder ret til at begrænse retten til aktindsigt med henvisning til "prisgivelse af hensyn", "vildledende information" eller at aktindsigt i oplysninger "ikke har et forståeligt eller sammenhængende meningshold". Der er ikke tilsvarende begrænsning i Offentlighedskommissionens udkast til ændring af offentlighedsloven.

Justitsministeriet har ikke anført bemærkninger, der kan begrunde den foreslåede begrænsning, der forekommer meget betænkelig for borgernes retssikkerhed. Det forekommer paradoksalt, hvis en forvaltning gennem uforståelige formuleringer m.v. skal kunne undgå at give borgere og virksomheder indsigt.

Behandling af klager

Offentlighedskommissionens lovudkast indeholder forslag, der har til formål at fremskynde sagsbehandlingen. Flere af disse forslag er ikke medtaget i justitsministeriets lovudkast om forvaltningsloven.

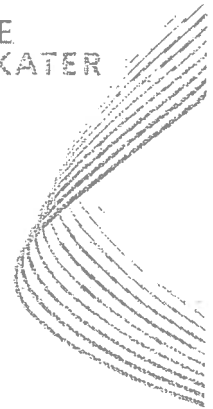
Borgere og virksomheder, der søger aktindsigt som parter i en sag, har ofte behov for hurtig aktindsigt. Det må anbefales, at der medtages forslag om remonstration, der betyder, at klage fremsendes til den myndighed, der klages over med frist på 7 arbejdsdage før videresendelse til klageinstans. Det må ligeledes anbefales at forvaltningsloven får en bestemmelse, der giver ret til særskilt klage over langsommelig behandling af aktindsigt.

Justitsministeriet foreslår ikke ret til temaindsigt i domme

Justitsministeriets udkast til ændringer i retsplejeloven sigter i nogen grad på at bringe regler på linje med tilsvarende regler i Offentlighedskommissionens lovudkast. En af væsentlige ændringer i Offentlighedskommissionens lovudkast betyder, at kravet til identifikation ændres, således at angivelse af et tema vil give ret til indsigt. Denne nyskabelse er ikke medtaget i justitsministerens udkast til ændringer i retsplejeloven.

Justitsministeriet argumenterer under pkt. 5.6.3 ikke overbevisende imod en sådan ændring i retsplejeloven. Det er vanskeligt at se, at en ændring af identifikationskravet, der kan styrke offentligheden i retsplejen, skulle være i modstrid med de hensyn, som retsplejelovens bygger på.

Det ville være et væsentligt fremskridt at få indført ret til indsigt i sager af en bestemt art. Den digitale udvikling ved domstolene giver muligheder ligesom i den offentlige forvaltning. En ret til temaindsigt kan give journalister og medier mulighed for at orientere offentligheden om retspraksis på forskellige sagsområder. En sådan adgang vil også betyde indlysende fordele for dommere, advokater, anklagere og forskere.

Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

H.C. Andersen's Boulevard 45
1570 København V

Telefon 33 43 70 00
servit@danскеadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

4. november 2010

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

1. Indledning

Justitsministeriet har den 22. september 2010 (j.nr. 2009-760-0252) sendt udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen) med anmodning om en eventuel udtalelse.

Det fremgår af lovudkastets bemærkninger, at der lægges op til en række ændringer i forvaltningsloven og retsplejeloven på baggrund af forslaget til en ny offentlighedslov. Ændringerne er både af indholdsmæssig og redaktionel karakter med henblik på at sikre parallelitet mellem på den ene side offentlighedsloven og på den anden side forvaltningsloven og retsplejeloven. Det overordnede sigte med den nye offentlighedslov og de tilsvarende ændringer i forvaltningsloven og retsplejeloven har været at fremkomme med et lovudkast, hvor lovenes grundlæggende princip om åbenhed og demokratisk kontrol med den offentlige forvaltning udbygges, og hvor der sikres en tilpasning af lovene til nutidens forhold.

Pkt. 2 nedenfor indeholder Danske Advokaters overordnede bemærkninger til lovudkastet, mens pkt. 3 forholder sig mere specifikt til udvalgte dele af lovudkastet, nemlig aktindsigt i bødeforlæg til juridiske personer.

2. Danske Advokaters overordnede bemærkninger

Danske Advokater har allerede i forbindelse med høringen over Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven udtalt, at Danske Advokater overordnet set er positiv indstillet over for Offentlighedskommissionens lovudkast, eftersom offentligheden i forvaltningen er et grundlæggende og betydningsfuldt princip, der nødvendigvis må gøres tidssvarende.

I forlængelse heraf går Danske Advokater naturligvis også ind for en revidering af forvaltningsloven samt retsplejeloven, så disse love kommer til at stemme overens med udkastet til den nye offentlighedslov.

Med hensyn til forvaltningslovens anvendelsesområde støtter Danske Advokater op om at lovfæste den ulovbestemte retstilstand, hvorefter forvaltningsloven finder anvendelse på særlige organer (selvejende institutioner, foreninger, fonde mv.), som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter, og er undergivet offentlig regulering, kontrol og tilsyn, jf. lovudkastets bemærkninger pkt. 4.3.2.2. Endvidere bifalder Danske Advokater, at anvendelsesområdet ikke udvides til at omfatte foreninger, der varetager fælles interesser for regioner eller kommuner, eftersom disse ikke har beføjelse til at træffe afgørelser i forvaltningsretlig forstand, jf. lovudkastets bemærkninger pkt. 4.3.2.4.

Generelt er Danske Advokater også meget positiv over for, at meroffentlighedsprincippet bliver lovfæstet i både forvaltningsloven (lovudkastets forslag til § 10) og retsplejeloven (lovudkastets forslag til § 41 g).

Desuden er Danske Advokater enig i, at retten til aktindsigt også skal omfatte interne dokumenter, når der er tale om rene, interne faglige vurderinger, der skaber klarhed om sagens indholdsmæssige (bevismæssige og faktiske) grundlag. En sådan aktindsigt vil medvirke til, at en part på behørig vis kan varetage sine interesser under sagen, jf. lovudkastets bemærkninger s. 42. Retten til aktindsigt bør således ikke afhænge af den tilfældige omstændighed, om forvaltningen har valgt at bruge interne eller eksterne faglige vurderingseksperter. I forlængelse heraf bifalder Danske Advokater indføjelser af lovudkastets forslag til § 14 b.

Danske Advokater noterer sig med stor tilfredshed, at sagsbehandlingstiden for anmodninger om aktindsigt nedsættes, således at ansøgeren primært skal have svar inden for syv arbejdsdage, jf. lovudkastets forslag til §§ 16, stk. 2 og 41 e, stk. 3, 2. og 3. pkt.

Endvidere skal Danske Advokater i forbindelse med ændringen af forvaltningsloven fremhæve forslaget om, at parten ikke kan få aktindsigt i sagens dokumenter, hvis der er afgørende hensyn til forskeres og kunstneres originale idéer samt foreløbige forskningsresultater og manuskripter, jf. lovudkastets forslag til § 15 b, nr. 4. Dette forslag vil medvirke til at sikre de berørtes rettigheder.

Det hilses også velkomment af Danske Advokater, at der sker en tilpasning af retsplejelovens regler, så de stemmer overens med forslaget til offentlighedslovens betragtninger, jf. lovudkastets bemærkninger s. 66. Danske Advokater er enig i, at reglerne i retsplejeloven i et vist omfang er inspireret af opbygningen og formuleringen af aktindsigtsreglerne i offentlighedsloven samt forvaltningsloven, hvorfor tilpasningen er vigtig for den fortsatte sammenhæng mellem de tre love.

3. Danske Advokaters specifikke bemærkninger

I forbindelse med ændringerne i retsplejeloven foreslår Justitsministeriet, at retsplejelovens § 41 g ændres således, at enhver kan få aktindsigt i bødeforelæg vedtaget af en juridisk person, der meddeles af politiet eller anklagemyndigheden, jf. lovudkastets bemærkninger s. 66-67.

Dette forslag kan Danske Advokater af flere grunde ikke tilslutte sig. Allerede i forbindelse med høringen om Offentlighedskommissionens betænkning har Danske Advokater gjort opmærksom på forslagens problematiske karakter. Der henvises til høringssvar af 2010.

Som udgangspunkt er strafferetsplejen ikke omfattet af retten til aktindsigt. Dette er begrundet i såvel hensynet til privatlivets fred (hensynet til de enkeltpersoner, der måtte blive omtalt i dokumenter, som indgår i sager inden for strafferetsplejen) som

strafferetsplejemæssige hensyn (hensynet til retshåndhævelsens effektivitet, herunder navnlig efterforskningen). Begge hensyn er så kvalificerede og tungtvejende, at Offentlighedskommissionen udtalte, at de som hovedregel er til hinder for en udvidelse af offentlighedsprincippet til strafferetsplejen, jf. Offentlighedskommissionens betænkning s. 478.

Offentlighedskommissionen har i deres betænkning til ændring af offentlighedsloven anført, at der i sager om bødeforelæg til juridiske personer ikke er samme vægtige beskyttelseshensyn, som der findes i straffesager mod fysiske personer, jf. betænkningen s. 482. I Justitsministeriets bemærkninger lægges der op til, at de samme overvejelser gør sig gældende i forbindelse med en ændring af retsplejelovens regler herom, jf. lovudkastets bemærkninger s. 66.

Imidlertid er Danske Advokater ikke enige i Offentlighedskommissionens og Justitsministeriets betragtninger. Selvom et bødeforlæg, som en juridisk person har vedtaget, i sagens natur vedrører et virksomhedsansvar, vil man ofte ved hjælp af bødeforlægget kunne få kendskab til, hvilken person der konkret har begået den strafbare handling. Der kan eksempelvis henvises til Fødevarerstyrelsens generelle kontrolvejledning (senest revideret 20. juli 2010), pkt. 13.12.9, hvoraf det fremgår, at der stilles store krav til et bødeforelægs detaljeringsgrad. Bødeforlægget skal bl.a. indeholde en beskrivelse af overtrædelsen inklusive tid, sted og forholdet samt eventuel dokumentation i form af fotografier, kopi af emballage, analyserapport, kontrolrapport eller lignende. Disse oplysninger vil ikke kun være belastende for virksomheden, men også for den konkrete person, der (i visse tilfælde ved simpel uagtsomhed) har begået overtrædelsen.

På trods af virksomhedsansvaret findes der således fortsat et beskyttelseshensyn i forhold til fysiske personer, herunder navnlig i forhold til de konkrete lovovertrædere, vidner og ofre for lovovertrædelsen.

Hensynet til efterforskningen må også tages i betragtning, idet Danske Advokater forudser, at aktindsigt i bødeforelæg godt vil kunne forstyrre eventuel yderligere efterforskning. Det fremgår både af Fødevarerstyrelsens generelle kontrolvejledning pkt. 13.12.9 og Rigsadvokatens Meddelelse nr. 5/1999 af 6. oktober 1999 om valg af ansvarssubjekt i sager om virksomhedsansvar, s. 2, at der kan rejses tiltale mod en virksomhedsansat person i forlængelse af selve virksomhedsansvaret. Man kan altså godt forestille sig en situation, hvor et bødeforelæg, som vedtages af en juridisk person, kun indgår som en del af en større sag. I sådanne tilfælde vil aktindsigt i bødeforelægget efter omstændighederne kunne tænkes at skade efterforskningen i sagen.

Danske Advokater er åbne over for at tilgodese offentlighedens interesse i en virksomhedsovertrædelse af særlovgivning, f.eks. på fødevarerområdet. Imidlertid finder Danske Advokater, at dette hensyn allerede tilgodeses ved forskellige andre ordninger såsom (inden for fødevarerområdet) smiley-ordningen. Aktindsigt i bødeforelæg og dermed risikoen for dårlig omtale i pressen kan tænkes at have en demotiverende effekt på virksomheders vilje til at vedkende sig bødeforelæg. Udover de procesøkonomiske fordele ved at undgå en retssag kan mange virksomheder således i dag have en interesse i at få afsluttet en "uheldig sag" hurtigt. Denne motivation kan tænkes at forsvinde, hvis offentligheden alligevel kan få adgang til detaljerede bødeforlæg.

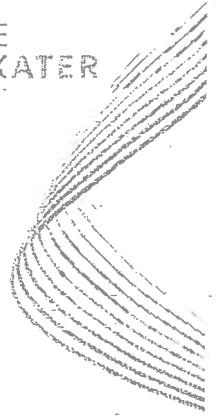
I forlængelse af Danske Advokaters høringssvar i forbindelse med Offentlighedskommissionens betænkning om en ny offentlighedslov vil Danske Advokater foreslå, at ændringen af retsplejelovens § 41 g ikke vedtages.

Danske Advokater beklager meget det sene svar.

Med venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
vicedirektør

Justitsministeriet
E-mail: che@jm.dk.

Hvidovre, den 20. oktober 2010
Sag 10/841 – Dok. 10944/10 /mmh

Danske Handicaporganisationers (DH) hørings svar til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

DH takker for muligheden for at kommentere ovenstående lovforslag.

For DH og dens 32 medlemsorganisationer er det selvsagt af den allerstørste vigtighed at fastholde og styrke borgerens retssikkerhed i forbindelse med ændringer i Forvaltningsloven og Retsplejeloven. DH mener, at man som borger i Danmark skal kunne være sikker på, at man fra det offentlige bliver behandlet og hjulpet, sådan som lovene foreskriver det.

DH og dens 32 medlemsorganisationer oplever, at det står skidt til med retssikkerheden i en række kommuner og med dette lovforslag imødekommes de eksisterende retssikkerhedsproblemer ikke – tværtimod. DH mener, at lovforslaget vil medføre en alvorlig indskrænkning af borgernes retssikkerhed. Det er et alvorligt tilbageslag og en bombe under borgernes retssikkerhed.

DH er uforstående overfor, at man foreslår en indskrænkning af borgerens ret til aktindsigt. Det er vigtigt for borgeren at kende myndighedens vurderinger af sagen, fx sager om revalidering, fleksjob og førtidspension på beskæftigelsesområdet eller sager om hjælpemidler på socialområdet. Ellers har borgeren ikke en chance for at kommentere vurderingerne og se om loven overholdes.

DH erfarer, at alt for mange personer med handicap ikke får den rette kompensation, hjælp og støtte. Sagsbehandlingstiderne er ofte meget lange, der mangler svar på henvendelser, og borgerne skal selv koordinere indsatsen mellem forskellige kommunale forvaltninger og mellem flere myndigheder. Selv de mest almindelige retssikkerhedsmæssige forskrifter overholdes ikke. Det er afgørende, at der rettes op på dette. DH mener, at retten til aktindsigt er en væsentlig faktor, der medvirker til, at disse problemer kan imødekommes.

DH mener, det er stødende for retssikkerheden, at man skal gøre sig bekendt med lovbetegnelse og mærkninger for at forstå rækkevidden af lovforslaget. Hvis der skal ske indskrænkninger i

retten til aktindsigt af det omfang, som lovbemærkningerne giver indtryk af, må det frem i dagens lys og fremgå af selve lovteksten.

DH's bemærkninger nedenfor knytter sig til de enkelte afsnit i bemærkningerne til lovforslaget, idet de enkelte ændringsforslag til loven nødvendigvis må vurderes i sammenhæng med de meget omfattende bemærkninger til lovforslaget.

- 4.3.2. "Forvaltningslovens anvendelsesområde", siderne 25 – 30.

DH kan tilslutte sig formuleringen i forslaget § 1 nr. 1 – ved denne vurdering lægges navnlig vægt på den i bemærkningerne anførte regel i den sociale retssikkerhedslovs § 43 stk. 2.

- 4.3.5 "Interne dokumenter", siderne 33 - 34.

Forslagets § 1 nr. 4 – bestemmelserne i § 14 a om "Meddelelse af faktiske oplysninger og eksterne faglige vurderinger" og § 14 b om "Meddelelse af interne faglige vurderinger" giver DH anledning til følgende overvejelser:

Det står ikke klart, efter gennemlæsningen af bemærkningerne til de 2 bestemmelser, i hvilken grad disse repræsenterer en skærpelse af den hidtidige retsstilling på området. DH har noteret sig, at lovforslaget og dets bemærkninger har givet adskillige juridiske eksperter anledning til at påpege, at bestemmelserne repræsenterer en betydelig indskrænkning af borgernes adgang til aktindsigt i faglige vurderinger, der af en myndighed er tilvejebragt som grundlag for afgørelsen af en foreliggende sag. I den anledning skal henvises til udtalelser af Mediejurist Oluf Jørgensen, Professor i forvaltningsret, Steen Rønsholdt, Københavns Universitet og professor Carsten Henriksen, Københavns universitet i dagbladet i Information den 11. oktober 2010. Såfremt der ikke er tilstræbt en indskrænkning i partens adgang til aktindsigt forud for afgørelsen af en ansøgning, bør dette præciseres i det endelige lovforslag og bemærkningerne til lovforslaget.

Faglige vurderinger, hvad enten de er tilvejebragt fra eksterne sagkyndige eller fra myndighedens medarbejdere med særlig sagkundskab på et givent område, spiller en afgørende rolle i forbindelse med afgørelsen af de mange sager, som medlemmerne af DH's medlemsorganisationer forelægger myndighederne.

For DH er det ikke en tilstrækkelig beskyttelse af retssikkerheden på dette område at henvises til pligten til begrundelse i forvaltningslovens § 24. Alt for ofte opfylder begrundelsen i sager, der helt eller delvist beror på et skøn, ikke kravene i den nævnte bestemmelse i forvaltningsloven, hvorfor borgeren ved vurderingen af, om afgørelsen bør ankes eller ej, ikke alene kan henvises til at træffe sin beslutning på grundlag af den givne begrundelse. Her må borgeren gives mulighed for gennem aktindsigt at skaffe sig et tilstrækkeligt overblik over de hensyn, som har været afgørende for den trufne afgørelse.

- 4.3.9 "Behandlingen af anmodninger om aktindsigt og klageadgang". Forslagets § 1 nr.6 på siderne 54 – 58.

DH konstaterer med tilfredshed, at der i lovforslagets § 16 stk. 1 er fastsat en frist på 7 arbejdsdage, inden for hvilken en myndighed skal besvare en anmodning om aktindsigt.

Uagtet reglen i § 16 stk. 2 i den gældende Forvaltningslov, konstaterer DH ofte, at hverken fristen på 10 dage eller pligten til at give meddelelse om aktindsigt, såfremt denne ikke kan overholdes, efterleves af den pågældende myndighed. Det er derfor med den allerstørste beklagelse, at DH konstaterer, at ministeriet i bemærkningerne ikke finder anledning til at overføre de foreslåede reaktionsmuligheder på området i forslaget til ny Offentlighedslov til Forvaltningsloven. DH skal anbefale, at der i det endelige forslag indsættes en regel om, at manglende iagttagelse af at efterleve bestemmelserne i § 16 stk. 1 og 2 selvstændigt skal kunne påklages til Ankeinstansen, 20 arbejdsdage efter indgivelsen af begæring om aktindsigt.

DH har ved flere lejligheder slået til lyd for, at der gives borgeren mulighed for selvstændigt at kunne indanke en sag på grund af langsommelig sagsbehandling af den ansvarlige myndighed. Denne mulighed er principielt godkendt af Den Sociale Ankestyrelse i den offentliggjorte principafgørelse R-4-04. DH skal derfor henstille til, at der i Forvaltningsloven optages en udtrykkelig hjemmel og fristregel herom. Dette vil ubetinget medvirke til at styrke retssikkerheden blandt borgere uden særligt kendskab til de forvaltningsretlige grundprincipper.

Venlig hilsen

Stig Langvad
formand

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

15. oktober 2010

Høring om ændringer af forvaltningsloven og retsplejeloven

Danske Mediers Forum har med tak modtaget Justitsministeriets forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven i høring.

I bemærkningerne til nærværende lovforslag fremgår, at justitsministeren samtidig med udsendelsen af dette høringsmateriale har fremsat forslag til en ny offentlighedslov. Dette ses dog ikke at være tilfældet, og lovforslaget er desværre heller ikke tilgængeligt i forbindelse med nærværende høring. Dette er meget beklageligt, idet fraværet af den endelige lovtæst til en ny offentlighedslov besværliggør høringsprocessen i og med, at man som høringspart ikke har kendskab til den endelige formulering af forslaget til en ny offentlighedslov. Justitsministeriets henvisninger til diverse bestemmelser i forslaget til offentlighedsloven kan i sagens natur heller ikke verificeres. Det havde været ønskværdigt, at ministeriet havde sørget for en bedre tilrettelæggelse af høringsprocessen og derved et tilstrækkelig indsig i det faktiske høringsgrundlag.

Forvaltningsloven

Indledningsvis bemærkes, at Danske Mediers Forum helt overordnet bifalder, at der i lyset af forslaget til en ny offentlighedslov nu tages skridt til en tilsvarende revision af forvaltningsloven med henblik på at skabe den nødvendige kongruens mellem offentlighedslovens regler om aktindsigt og forvaltningslovens regler om partsaktindsigt, der i mange henseender bygger på de samme principper og begreber.

Sammenslutningen har dog noteret, at det foreliggende udkast til en ny forvaltningslov på flere punkter fraviger de anbefalinger, som Offentlighedskommissionen fremkom med i relation til hvilke bestemmelser, der bør ændres for at sikre den nødvendige sammenhæng mellem offentlighedsloven og forvaltningsloven.

Et oplagt eksempel herpå relaterer sig til betingelserne for, hvornår der skal være adgang til interne faglige vurderinger i endelige form. Dette gælder bl.a. i forhold til, at retten til indsig i de interne faglige vurderinger indsnævres til kun at omfatte de tilfælde, hvor det i en sagstype er almindelig praksis at anvende eksterne konsulenter til at foretage faglige vurderinger. Er vurderingen i denne sagstype i stedet foretaget af myndighedens egne fastansatte medarbejdere, vil den interne faglige vurdering ifølge Justitsministeriets forslag være tilgængelig og ellers ikke.

Danske Mediers Forum er opmærksom på, at forvaltningsloven er forbeholdt parterne i afgørelses-sager og ikke kan anvendes af medierne til at søge aktindsigt i sager, der behandles af den offentlige forvaltning. Sammenslutningen finder ikke desto mindre, at det er vigtigt at fremhæve ovennævnte problemstilling, da der ikke bør være substantielle forskelle mellem forvaltningsloven og offentlighedslovens fortolkning og anvendelse af centrale principper og begreber. Dertil kommer risikoen for, at en snæver fortolkning og praksis i relation til forvaltningsmyndighedernes anvendelse af forvaltningsloven kan have en afsmittende og negativ indflydelse på selvsamme myndig-

heders anvendelse af den nye offentlighedslovs bestemmelser, der netop har til formål at udbygge lovens grundlæggende princip om åbenhed og demokratisk kontrol med den offentlige forvaltning.

Offentlighedskommissionens betænkning indeholder en anbefaling om, at de enkelte ministerier – når den nye offentlighedslov vedtages – foretager en nærmere vurdering af, i hvilket omfang de særlige undtagelsesbestemmelser til offentlighedslovens almindelige regler om aktindsigt, der falder inden for det enkelte ministeriums ressort, skal opretholdes. Uanset at der ikke lægges op til en ændring af bestemmelser af denne karakter i forslaget til en ny forvaltningslov, ønsker sammenslutningen dog at opfordre Justitsministeriet til at overveje, hvordan og hvornår denne regelsanering af særlovgivning i relation til offentlighedsloven generelt skal igangsættes, således at det sikres, at samtlige særlove med undtagelser af betydning for offentlighedslovens anvendelsesområde granskes i overensstemmelse med intentionerne om at sikre åbenhed hos offentlige myndigheder.

Retsplejeloven

Danske Mediers Forum finder det naturligt, at en revision af offentlighedsloven, der har til formål at styrke offentlighedsprincippet, giver anledning til at foretage ændringer i retsplejelovens regler om aktindsigt i det omfang disse ændringer vil styrke og ikke forringe offentlighedens adgang til indsigt i retsplejen.

Aktindsigt i bødeforlæg, der er vedtaget af en juridisk person

Offentlighedskommissionens lovudkast indeholder i den forbindelse mange gode tiltag til øget åbenhed, herunder forslaget om, at der skal være aktindsigt i bødeforlæg, der er vedtaget af en juridisk person. Udstedelsen af administrative bødeforlæg til juridiske personer vil ofte relatere sig til emner af samfundsmæssig interesse, hvor offentligheden vil have en væsentlig interesse i at få kendskab til, om en virksomhed har overtrådt de gældende regler på området. Medierne har i den forbindelse ingen indvendinger til forslaget om, at adgangen til aktindsigt i bødeforlæg, der er vedtaget af en juridisk person, og som er meddelt af politi eller anklagemyndigheden, gennemføres ved en bestemmelse i retsplejeloven i stedet for offentlighedsloven.

Danske Mediers Forum har med tilfredshed noteret, at aktindsigt i disse bødeforlæg ikke vil være begrænset til straffesager, der er endelig afsluttet for højst et år siden. Til gengæld er det uklart, hvorfor pligten til at forsøge at anonymisere dokumentet frem for at begrænse retten til aktindsigt, ikke skal gælde for bødeforlæg, der indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold eller virksomheders erhvervshemmeligheder. Dette forekommer umiddelbart at være en stramning i forhold til Offentlighedskommissionens lovudkast, hvor det i bemærkningerne til lovudkastets § 30 om undtagelse af oplysninger om private forhold og drifts- eller forretningsforhold fremgår, at myndigheden som udgangspunkt bør gennemføre en anonymisering af de pågældende oplysninger, hvis anonymiseringen kan foretages uden nævneværdig brug af myndighedens ressourcer.

Identifikationskravet i forhold til en konkretisering af aktindsigtsanmodningen

Indsigt i såvel den offentlige forvaltning som i retsplejen fordrer i dag, at ansøgeren kan identificere det pågældende dokument eller den pågældende sag. Dette identifikationskrav har vist sig i praksis at vanskeliggøre offentlighedens adgang til aktindsigt. Sammenslutningen finder det derfor meget positivt, at det subjektive identifikationskrav slækkes i overensstemmelse med Offentlighedskommissionens lovudkast (§ 9, stk. 1), således at det ikke længere vil være et krav i offentlighedsloven, at ansøgeren har et forhåndskendskab til den sag eller det dokument, som der søges aktindsigt i.

I betragtning af de fordele som denne ændring af identifikationskravet vil kunne medføre i forhold til at sikre offentligheden indsigt i konkrete retssager samt retspraksis i forhold til særlige typer af straffesager, finder sammenslutningen det uheldigt, at denne styrkelse af offentlighedsprincippet ikke på tilsvarende vis indføres i retsplejelovens regler om aktindsigt.

Muligheden for at angive et tema i en aktindsigtsanmodning er således ifølge høringsmaterialet kun indført for så vidt angår indsigt i bødeforlæg, der er vedtaget af en juridisk person.

Det er umiddelbart svært at se, hvorfor det subjektive identifikationskrav ikke generelt kan fjernes i forhold til retsplejelovens regler om aktindsigt. Den anførte begrundelse om, at en sådan ændring af identifikationskravet ville være i modstrid med de hensyn, som retsplejelovens regler om aktindsigt bygger på, er hverken særlig oplysende eller overbevisende i denne henseende. Det bemærkes i den forbindelse, at retsplejelovens regler om aktindsigt netop giver mulighed for at anonymisere oplysninger om personers rent private forhold.

Danske Mediers Forum skal derfor kraftigt opfordre til, at identifikationskravet afstemmes med den fremtidige udformning af offentlighedsloven. Muligheden for at angive et tema ville lette informationsøgningen og derved forbedre adgangen til at få et korrekt og detaljeret indblik i gældende retspraksis ikke blot for journalister men også for andre professionelle brugere af domstolene.

Medierne skal i den forbindelse bemærke, at retsplejelovens § 41e, stk. 1, der giver journalister og forskere adgang ret til at få aktindsigt i et større antal sager i dag reelt forudsætter, at de pågældende kan opfylde det subjektive identifikationskrav i forhold til hvert enkelt sag, der er omfattet af anmodningen. Adgangen til at få aktindsigt i et større antal sager gøres dermed i realiteten illusorisk, medmindre retten vælger at imødekomme anmodningen uanset den manglende opfyldelse af det subjektive identifikationskrav fx i medfør af meroffentlighedsprincippet i lovens § 41 g. Dertil kommer, at en slækkelse af det subjektive identifikationskrav ville være en væsentlig forbedring af mediernes arbejdsvilkår, særligt når det gælder domme, der er afsagt for mere end fire uger siden og derfor ikke kan identificeres ved at ty til pressebakkerne jf. § 41 f, stk. 1.

Meroffentlighed

Sammenslutningen bifalder forslaget om at ændre formuleringen af retsplejelovens bestemmelse om meroffentlighed, således at loven i lighed med Offentlighedskommissionens lovudkast fastslår, at myndighederne har en decideret pligt til af egen drift at overveje, om der i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt kan gives aktindsigt i videre omfang end fastsat i retsplejelovens §§ 41 a-41 g.

Den foreslåede ændring af meroffentlighedsprincippet fremmer offentligheden i retsplejen og må formodes at medføre en øget tilgængelighed til relevante dokumenter og oplysninger, i og med at retterne er forpligtet til at overveje, hvorvidt det - undtagelserne til aktindsigt til trods - alligevel er muligt at meddele aktindsigt i de ønskede sager.

Aktindsigtens form

Offentlighedskommissionens lovudkast indeholder et forslag om, at dokumenterne skal udleveres i den form, som ansøgeren ønsker, medmindre dette er meget vanskeligt, eller der foreligger tungtvejende modhensyn.

Danske Mediers Forum mener som udgangspunkt, at en lignende bestemmelse med fordel kan og bør indføres i retsplejeloven. Bestemmelsen skal have til hensigt at præcisere, at adgangen til at få udleveret kopi af domme og kendelser også omfatter udlevering af elektronisk kopi, hvis dokumen-

tet foreligger i elektronisk form hos retten. Dette må under alle omstændigheder – under henvisning til forarbejderne til retsplejelovens bestemmelser om aktindsigt – formodes at være gældende praksis, hvorfor det forekommer hensigtsmæssigt, at dette klart fremgår af lovteksten og ikke blot i forarbejderne. Herved styrker man offentlighedens adgang til aktindsigt, idet muligheden for at få dokumentet udleveret i et andet format end fx papir tydeliggøres i selve lovteksten og ikke forudsætter, at ansøgeren har et indgående kendskab til forarbejder, betænkninger eller lignende for-
tolkningsbidrag.

De særlige hensyn, der medfører, at der i konkrete tilfælde kun bør meddeles aktindsigt i form af fx gennemsyn, kan indføres i bestemmelsen på samme vis, som i Offentlighedskommissionens forslag herom.

Danske Mediers Forum står naturligvis til rådighed, såfremt en uddybning af disse synspunkter ønskes. Henvendelse kan rettes til seniorkonsulent, cand. jur. Christina Moshøj på tlf. 3397 4000 eller e-mail cm@danskedagblade.dk.

Med venlig hilsen
Danske Mediers Forum

Ebbe Dal
Adm. direktør, DDF

Christian Kierkegaard
Direktør, Danske Specialmedier

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Pr. mail til: jm@jm.dk

Høring over udkast til lovforslag om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven

Justitsministeriet har fremsendt udkast til ovennævnte lovforslag med anmodning om bemærkninger. Danske Regioner har i den anledning bedt regionerne om bemærkninger til lovforslaget.

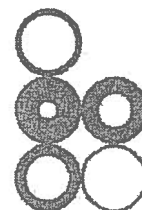
Danske Regioner har ikke bemærkninger til indholdet af udkastets lovbestemmelser, men lovforslaget om forvaltningsloven skal ses i sammenhæng med det kommende lovforslag til ny offentlighedslov, og udkast til det lovforslag har ikke været i høring.

Det fremgår af udtalelserne fra regionerne, at de foreslåede ændringer i forvaltningsloven vil medføre merudgifter. Der peges på § 14b om interne faglige vurderinger, hvor afgørelsen af, om der kan eller skal ske udlevering, kræver vurdering af den sagstype og sammenhæng, som den faglige vurdering indgår i. Hvis bestemmelsen kan formuleres mere præcist kan det lette administrationen. Endvidere peges på § 16 om klagereregler og § 10 om udvidelse af pligten til meroffentlighed.

Med venlig hilsen

Birgitte Sørensen

DANSKE
REGIONER

20-10-2010

Sag nr. 10/1940

Dokumentnr.

Birgitte Sørensen

Tel. 35298267

E-mail: Bis@regioner.dk

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

Akt.nr. 156

Birgitte Broberg

Fra: Christian Hesthaven

Sendt: 12. oktober 2010 13:20

Til: Birgitte Broberg

Emne: VS: Høringssvar: forslag til ændring af forvaltnings- og retsplejelov

Til aktering på sag 2009-760-0252.

Fra: Dorthe Neergaard [mailto:dn@danske-aeldreraad.dk]

Sendt: 12. oktober 2010 13:14

Til: Christian Hesthaven; Justitsministeriet

Emne: Høringssvar: forslag til ændring af forvaltnings- og retsplejelov

Til Justitsministeriet

DANSKE ÆLDRE RÅD takker for muligheden for at afgive høringssvar på det fremsendte forslag til ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven.

DANSKE ÆLDRE RÅD har ingen kommentarer til det fremsatte forslag.

Med venlig hilsen

Dorthe Neergaard
Ældrepolitisk konsulent

DANSKE ÆLDRE RÅD

DANSKE ÆLDRE RÅD
Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse

Tlf.: 3877 0160

Direkte nr.: 3877 0163

Hvis du vil vide mere om DANSKE ÆLDRE RÅD se www.danske-aeldreraad.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. email: che@jm.dk

Rosenørns Allé 9
DK 1970 Frederiksberg C
Tlf: 35 300 400
Fax: 35 300 401
e-mail: de@danskenergi.dk
www.danskenergi.dk

Dok. ansvarlig: MYG
Sekretær: MYG
Sagsnr: 01/138
Doknr: 28

20-10-2010

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)

Dansk Energi takker for muligheden for at komme med bemærkninger til ovennævnte høring.

Dansk Energi skal til punkt 4.3.2.4. bemærke følgende:

Dansk Energi støtter Justitsministeriets opfattelse af, at forvaltningsloven ikke bør udstrækkes til umiddelbart at omfatte selskaber, hvor mere end 75 % af ejerandelene tilhører danske offentlige myndigheder.

Der findes en række forsyningsvirksomheder, som er ejet af kommuner eller staten, og som driver en række fuldt kommercielle selskaber. Disse kommercielle selskaber ville være omfattet af en sådan bestemmelse.

Dansk Energi kan tilslutte sig Justitsministeriets argument om, at de pågældende selskaber ikke træffer afgørelser i forvaltningslovens forstand, og Dansk Energi skal dertil bemærke, at selskaberne heller ikke udfører myndighedsopgaver.

De forsyningspligtselskaber, som er ejet af kommuner eller staten, driver deres virksomhed på fuldt kommercielle vilkår på linje med private virksomheder. Det vil skabe konkurrenceforvridning, hvis disse selskaber bliver underlagt reglerne i forvaltningsloven, og der vil være uens vilkår for selskaber på samme marked.

Dansk Energi vil benytte lejligheden til at bemærke, at for rækken af forsyningsvirksomheder, som er ejet af kommuner eller staten, er monopoldelen – netvirksomheden – allerede omfattet af offentlighedslovens bestemmelse om elforsyningsvirksomheder, nugældende § 1, stk. 2, forslaget § 3, stk. 2. Efter forslaget til ny § 4, vil kommercielle elforsyningselskaber også blive omfattet af offentlighedsloven, når mere end 75 % af ejerandelene i selskabet tilhører danske offentlige myndigheder. Som nævnt i Dansk Energis høringssvar af den 01.03.2010 til høring over betænkning om offentlighedsloven, finder Dansk Energi dette yderst u hensigtsmæssigt. For disse kommercielle selskaber vil det være meget administrativt byrdefuldt, at bliver under-

lagt offentlighedslovens regler, da andre selskaber på samme marked, ikke vil være underlagt de samme byrdefulde regler. Det vil være uens vilkår for selskaber på samme marked, og kan skabe en konkurrenceforvridning.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Mie Yung Glockmann

Organisation for erhvervslivet

20. oktober 2010
kusi

Justitsministeriet
Statsretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Christian Dahl Hesthaven

Høringssvar til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen)

Justitsministeriet anmodede ved brev den 22. september 2010 om DI's udtalelse om forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven (Ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

DI har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Overordnede bemærkninger:

Indledningsvis skal det slås fast, at DI ingen bemærkninger har til Justitsministeriets forslag til ændringer i retsplejelovens kapitel 3 a om aktindsigt i domme og kendelser.

Nærværende forslag til lov om ændring af forvaltningsloven (herefter FVL) skal ses i lyset af Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009 om lov om offentlighed i forvaltningen (herefter OHL), herunder især det deri tilhørende lovudkast.

OHL gælder for hele forvaltningens virke, og formålet med loven er at sikre åbenhed og dermed give mulighed for at følge med i, hvad der sker i den offentlige forvaltning. Efter OHL kan enhver forlange almindelig aktindsigt i dokumenter, som indgår i forvaltningens administration og sagsbehandling. Loven gælder dog ikke visse typer af sager og dokumenter, og retten til almindelig aktindsigt kan også begrænses af hensyn til offentlige eller private interesser.

DI's høringssvar af 1. marts 2009 til betænkningens lovudkast fastslog, at det for virksomheder og organisationer mv. er vigtigt, at de sikres bred adgang til almindelig aktindsigt i forvaltningsmyndigheders dokumenter og oplysninger samtidig med, at forvaltningsmyndigheders fortrolige oplysninger om virksomhederne skal beskyttes mod uvedkommende, især henset til de udvidede muligheder for databaseudtræk mv. På den baggrund vurderede DI, at denne balance i det store hele

var indeholdt i betænkningens lovudkast, og i det omfang balancen opretholdes i lovforslag om ny OHL, ville dette kunne støttes. Justitsministeriet forventes at fremsætte lovforslag, der ifølge ministeriet grundlæggende svarer til betænkningens lovudkast, i umiddelbar forlængelse af nærværende høring.

Offentlighedskommissionens lovudkast til OHL danner baggrund for det foreliggende lovforslag til en ny FVL. Det overordnede formål er at skabe øget parallelitet i den lovtekniske systematik mellem OHL og FVL, og på den baggrund indeholder lovforslaget en række forslag til ændringer af bestemmelser i FVL af både materiel og redaktionel karakter.

FVL finder anvendelse ved behandling af sager, hvor der træffes afgørelser af en forvaltning. FVL indeholder regler om forvaltningens vejledningspligt over for borgerne, partshøring, begrundelse, klagevejledning samt parter adgang til aktindsigt. Herudover indeholdes også regler om inhabilitet og tavshedspligt m.v. for ansatte i den offentlige forvaltning.

Formålet med loven er at sikre et sagligt og fyldestgørende grundlag for afgørelser samt at sikre, at de, der er part(er) i sagen, får indflydelse på afgørelsen. Dette søges opnået gennem regler om *partsmedvirken* dvs. beføjelser tildelt til borgere og virksomheder. Fsva. partsbegrebet i forhold til virksomheder er det typisk ansøgere, klagere, modtagere af forbud/påbud samt generelt virksomheder, der har en væsentlig retlig interesse i en pågældende sag. Mao. er det vigtigt at holde sig for øje, at der både findes en *almindelig aktindsigtsret* i OHL, og at der parallelt hermed findes en *partsaktindsigtsret* i FVL kapitel 4.

Partsaktindsigt er i praksis central for parter mulighed for at gøre deres partsbeføjelser gældende. DI finder det derfor væsentligt, at lovforslagets bestemmelser i praksis ikke indskrænker muligheden herfor, hvorimod udvidelser i partsaktindsigtsreglerne er velkomne.

Fsva. partsaktindsigt i FVL i forhold til almindelig aktindsigt efter OHL er der i vid udstrækning sammenfald mht. de typer sager, samt de dokumenter og oplysninger, som kan undtages fra aktindsigt – dog med den ændring, at der gælder en videre adgang til partsaktindsigt efter FVL end der gør mht. almindelig aktindsigt efter OHL.

Grundet det tætte indholdsmæssige 'bånd' mellem OHL og FVL vurderer DI at det er gavnligt, at der søges skabt en øget parallelitet i den lovtekniske systematik, hvorfor formålet støttes.

Herudover er DI enig i Justitsministeriets beslutning om at kodificere (evt. ændre) praksis og centrale principper, der ikke tidligere har været nedskrevet i loven. Gennem 'kodificeringen' i gældende eller helt nye bestemmelser skabes øget retssikkerhed.

Bemærkninger til centrale bestemmelser:

I det følgende fokuseres særligt på lovforslagets udvidede muligheder for at blive tildelt partsaktindsigt, 'ligestilling' ved interne/eksterne faglige vurderinger, forvaltningsmyndigheders interne dokumenter samt aktudleveringens form.

Udvidelse af mulighed for at blive tildelt partsaktindsigt

DI støtter det forhold, at Justitsministeriet i lovforslaget lægger op til egentlige udvidelser af den materielle partsaktindsigtsret, herunder især bestemmelsen i § 14 b om meddelelse af interne faglige vurderinger.

For at bestemmelsen i § 14 b får praktisk betydning, finder DI det afgørende, at kriterierne, herunder især udtrykket 'faglig vurdering', ikke defineres snævert. Ligeledes bør det overvejes, om det udelukkende er de (rene) interne faglige vurderinger, der bidrager med at skabe klarhed vedrørende en sags indholdsmæssige (bevismæssige eller faktiske) grundlag, der bør omfattes af § 14 b. For virksomhederne ville det være hensigtsmæssigt, hvis anvendelsesområdet udvidedes, så også mere komplekse faglige og beslutningsmæssige vurderinger mv., omfattedes af bestemmelsen.

Mht. forvaltningsmyndigheders ekstraheringspligt i § 12, stk. 2 og § 14, stk. 2 i den gældende FVL, finder DI det positivt, at kriteriet 'oplysninger af væsentlig betydning for sagens afgørelse' lempes sådan, at kriteriet fremover skal være 'oplysninger der er relevante for sagens afgørelse'. Det er positivt, både fordi den 'kodificerer' Folketingets Ombudsmands betydelige praksis, og fordi 'meddelelser af faktiske oplysninger og eksterne faglige vurderinger', selvom de er interne, kan være af betydelig interesse for borgere og virksomheder.

Det er samtidig vigtigt at understrege, at evt. usikkerhedsmomenter i lovforslagets ordlyd og bemærkninger ikke må indebære inddækkninger i partsaktindsigten for virksomheder.

'Ligestilling' ved interne/eksterne faglige vurderinger

Efter den hidtidige lovgivning gives der 'kun' adgang til partsaktindsigt i faglige vurderinger, der indgår i afgørelsessager, når vurderingerne foretages af *eksterne* konsulenter mv. (der ikke har et egentligt ansættelsesforhold til myndigheden). Når samme typer faglige vurderinger foretages af myndighedens *egne* fastansatte medarbejdere (f.eks. interne lægekonsulenter eller ingeniører), gives der derimod *ikke* adgang til partsaktindsigt i disse. DI er enig i, at denne forskel er yderst u hensigtsmæssig.

Set fra parterens perspektiv i konkrete sager er det uvedkommende, hvorvidt forvaltningsmyndigheder beslutter at lade faglige vurderinger foretage eksternt eller internt. Det er derfor hensigtsmæssigt, at denne sontring i lovforslaget ikke længere tillægges afgørende vægt i sager, hvor det er almindelig praksis at indhente eksterne faglige vurderinger af spørgsmål til brug for afgørelsen af den pågældende type sager.

Herudover er DI enig i Justitsministeriets vurdering om, at aktindsigt ikke skal kunne afvises af forvaltningsmyndigheder begrundet, at det vil være et 'uforholdsmæssigt ressourceforbrug'.

Forvaltningsmyndigheders interne arbejdsdokumenter

Fsva. angår den lovtekniske beskrivelse af kriterierne for at arbejdsdokumenter anses for at være forvaltningsmyndighedernes 'interne' arbejdsdokumenter, og som dermed kan undtages fra retten til aktindsigt, er DI enig med Justitsministeriet og Offentlighedskommissionen i, at afgrænsningen bør være den samme efter FVL som efter OHL.

I denne forbindelse skal det nævnes, at bestemmelsen i § 24, stk. 1 i lovudkastet til OHL fastslår, at visse dokumenter, der udveksles mellem ministerier og underordnede myndigheder samt mellem ministerier som led i ministerbetjening, skal anses for interne, og dermed undtages fra almindelig aktindsigt.

Bestemmelsen finder dog ikke anvendelse på konkrete sager, hvori der er eller vil blive truffet en konkret afgørelse af en forvaltningsmyndighed, jf. lovudkastets § 24, stk. 2, nr. 1. Derfor er bestemmelsen *ikke* relevant i forbindelse med FVL, hvilket DI finder positivt.

Aktudleveringens form

DI noterer ligeledes med glæde, at bestemmelsen i § 16, stk. 3, der fastsætter, *formen* hvorved aktindsigten gennemføres, foreslås ændret. Hovedreglen skal være, at forvaltningsmyndigheder skal udlevere de dokumenter, aktindsigten omfatter, i *netop den form* som parten ønsker, medmindre det er umuligt eller meget vanskeligt, eller der foreligger tungtvejende modhensyn til dette.

I virksomhedernes forhold til forvaltningsmyndighederne er det således centralt, at både bestemmelserne om almindelig aktindsigt i OHL og bestemmelserne om partsaktindsigt i FVL, understøtter virksomhedernes mulighed for at følge med i, hvad der sker i den offentlige forvaltning i almindelighed, og især at de – som parter i en sag – kan få indsigt i hvilke oplysninger og dokumenter, forvaltninger benytter til at træffe afgørelser, der vedrører dem.

På den baggrund skal det afslutningsvis nævnes, at Offentlighedskommissionen noterer, at der i en række forskellige særlovgivninger er fastsat et betydeligt antal undtagelsesbestemmelser til reglerne i OHL om almindelig aktindsigt begrundet i en række særlige hensyn. DI kan tiltræde kommissionens anbefaling om, at de enkelte forvaltningsmyndigheder bør foretage en nærmere vurdering af hvorvidt disse særlige undtagelsesbestemmelser til OHL skal opretholdes, indsnævres eller evt. bortfalde.

Med venlig hilsen

Kunal Singla
Konsulent

19 okt 10

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Høringssvar fra Dansk Journalistforbund

vedrørende

udkast til forslag til lov om ændring af forvaltningsloven og retsplejeloven
(ændringer i lyset af lov om offentlighed i forvaltningen).

Dansk Journalistforbund
medier & kommunikation

The Danish Union of Journalists

Gammel Strand 46
1202 København K
Danmark

+45 3342 8000
dj@journalistforbundet.dk
journalistforbundet.dk

Som anmodet om i brev af 22. september 2010 skal Dansk Journalistforbund hermed komme med udtalelse om Justitsministeriets lovudkast.

Det er en af DJs centrale opgaver at værne om og forbedre pressens adgang til at indsamle informationer. Aktindsigt og tavshedspligt har derfor høj prioritet for DJ. Lovgivning om aktindsigt, såvel direkte som indirekte, hører til journalisters vigtigste redskaber. Forvaltningsloven, som regulerer parternes adgang til indsigt har stor betydning for journalisterne, da journalistik ofte tager udgangspunkt i borgernes sager. Lovregler der regulerer tavshedspligt har direkte betydning for journalisters mulighed for at få oplysninger fra kilder.

Høringssvaret vil koncentrere sig om følgende emner, som forbundet særligt ønsker at fremhæve:

1. Faglige vurderinger og sagens faktiske grundlag
2. Statens sikkerhed og rigets forsvar
3. Begrænsning i retten til delvis aktindsigt
4. Klageadgang mv.

I øvrigt skal Dansk Journalistforbund, grundet den særlige sammenhæng mellem offentlighedsloven og forvaltningsloven henviser til forbundets høringssvar af 24. februar 2010 vedr. Offentlighedskommissionens udkast til revideret offentlighedslov.

Forvaltningslovens dækningsområde

Dansk Journalistforbund er af den opfattelse at Justitsministeriet fra Offentlighedskommissionens udkast har udeladt 2 relevante udvidelser af dækningsområdet.

Det gælder virksomhed, der udøves af selskaber, hvor offentlige myndigheder ejer mere end 75 % af virksomheden. Justitsministeriets begrundelse er,

at de pågældende selskaber ikke kan antages at træffe afgørelser i forvaltningslovens forstand. Denne antagelse er Dansk Journalistforbund ikke enig i. Dernæst er afgørelsessager, der ved lov eller i henhold til lov er overført til private virksomheder, selskaber m.v. ikke medtaget i lovudkastet. Dansk Journalistforbund er ikke enig at der skal tages så udstrakt hensyn til disse virksomheder og byrden der kan være forårsaget af at være omfattet af forvaltningsloven at parterne ikke har adgang til indsigt i afgørelser.

Faglige vurderinger og sagens faktiske grundlag (§ 14 a)

Dansk Journalistforbund er af den opfattelse at Justitsministeriets bemærkninger til lovudkastet lægger op til en indsnævring af en parts adgang til sagens faktiske grundlag og faglige vurderinger. Offentlighedskommissionen har efter Dansk Journalistforbunds vurdering en bredere forståelse af hvad der udgør sagens faktiske grundlag og hvilke faglige vurderinger, der skal gives indsigt i. Det er denne bredere forståelse, som i øvrigt støttes af Ombudsmandens praksis, der ligger til grund for kommissionens anbefalinger.

Dansk Journalistforbund skal særligt henvise til følgende, som værende grundlaget for forbundets opfattelse:

I justitsministerens forslag står:

"§ 14 a. Retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af § 12 og § 14 omfatter uanset disse bestemmelser oplysninger om en sags faktiske grundlag, i det omfang oplysningerne er relevante for sagens afgørelse."

I bemærkningerne til justitsministerens forslag til forvaltningslov står:

"4.3.7.2. Der foreslås for det første med § 28, stk. 1, 1. pkt., i forslaget til offentlighedslov (og Offentlighedskommissionens lovudkast) den sproglige ændring, at ekstraheringspligten gælder med hensyn til faktiske oplysninger, der er "relevante for sagen". Efter den gældende offentlighedslovs § 11, stk. 1, gælder ekstraheringspligten "oplysninger [...] om faktiske omstændigheder, der er af væsentlig betydning for sagsforholdet"."

I Offentlighedskommissionens forslag til offentlighedslov står:

"§ 28. Retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af § 23, § 24, stk. 1, § 25 og § 27, nr. 1-4, omfatter uanset disse bestemmelser oplysninger om en sags faktiske grundlag, i det omfang oplysningerne er relevante for sagen."

Af Offentlighedskommissionens bemærkninger til § 28 fremgår:

"Udtrykket oplysninger om en sags faktiske grundlag i stk. 1, 1. pkt., omfatter på den baggrund "egentlige faktuelle oplysninger" samt andre oplysninger, der medvirker til at skabe klarhed om sagen, herunder oplysninger om de metoder og forudsætninger, som en forvaltningsmyndighed har anvendt ved fastlæggelsen af de "egentlige faktuelle oplysninger"."

Følges Justitsministeriets udkast, med dertilhørende bemærkninger, vil det derfor efter Dansk Journalistforbunds opfattelse resultere i en forringelse af en parts adgang til sagens faktiske grundlag og faglige vurderinger og ikke hvile på det grundlag Offentlighedskommissionen baserede sine anbefalinger.

Statens sikkerhed og rigets forsvar (§§ 15 og 27)

I forhold til bestemmelserne hvori adgangen til indsigt kan undtages med begrundelsen "statens sikkerhed og rigets forsvar" savner Dansk Journalist-

forbund i bemærkningerne indikationer fra Justitsministeriet på hvad disse kan være og hvorledes hensynet skal opvejes mod hensynet til offentlighed. Dette gør sig tilsvarende gældende hvor tavshedspligt kan pålægges med samme begrundelse.

Begrænsning i retten til delvis aktindsigt (§ 15 c)

I forhold til den foreslåede § 15 c, så forstår Dansk Journalistforbund ikke hvorfor Justitsministeriet har fundet det nødvendigt at supplere bestemmelsen med de 3 anførte undtagelser. Offentlighedskommissionen har ikke disse 3 undtagelser med i udkastet til offentlighedsloven.

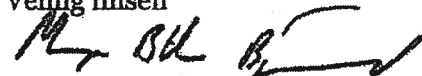
Dansk Journalistforbund er af den opfattelse at undtagelserne forekommer betænkelige for borgernes retssikkerhed.

Klageadgang mv.

Dansk Journalistforbund foreslår at forvaltningsloven, som i lovudkast til offentlighedslov, medtager remonstration og adgang til at klage særskilt over langsommelig behandling.

Skulle forbundets udtalelser give anledning til spørgsmål, står vi naturligvis til rådighed.

Venlig hilsen

Mogens Blicher Bjerregård
Formand for Dansk Journalistforbund